

LIITE
VAARALLISTEN AINEIDEN KULJETUSMÄÄRÄYKSET

II OSA
Eri kuljetusluokat

Luokka 9.

Muut vaaralliset aineet ja esineet

1. Aineluettelo

900 (1) Aineet ja esineet, jotka aiheuttavat kuljetuksen aikana vaaran, jota ei ole mainittu muissa luokissa, kuuluvat luokkaan 9. Reunanumerossa 901 luetellut aineet ja esineet ovat reunanumeroiden 901 - 925 määräysten alaisia. Näitä aineita ja esineitä pidetään näiden määräysten ^{1/} alaisina.

(2) Luokan 9 aineet ja esineet on jaoteltu seuraavasti:

- A. Aineet, jotka hienona pölynä hengitettäessä voivat vaarantaa terveyden;
- B. Aineet ja laitteet, jotka tulipaloon joutuessaan voivat muodostaa dioksiineja;
- C. Aineet, joista vapautuu palavia kaasuja;
- D. Litium-akut;
- E. Hengenpelastuslaitteet;
- F. Ympäristölle vaaralliset aineet;
- G. Kohotetussa lämpötilassa olevat aineet;
- H. Muut aineet, joista aiheutuu kuljetuksen aikana vaaraa ja jota ei voida luokitella muihin luokkiin;
- I. Tyhjät pakkaukset.

Luokan 9 reunanumeron 901 aineluettelon eri kohtiin luokitellut aineet kuuluvat vaarallisuusasteensa perusteella johonkin seuraavista kirjaimella b) tai c) merkityistä ryhmistä:

- b): Vaaralliset aineet
- c): Vähäistä vaaraa aiheuttavat aineet

Huom. Liuosten ja seosten (kuten valmisteet ja jätteet) luokituksen osalta ks. myös m 3 (3).

(3) Seuraavat aineet ja esineet, jotka on lueteltu YK:n suosituksessa (United Nations Recommendation on the Transport of Dangerous Goods), eivät ole näiden määräysten alaisia: 1845 hiilidioksidi, kiinteä (kuivajää), 2071 ammoniumnitraattilannoitteet, 2216 kalajauho (kalanperkuujäte), stabiloitu, 2807 magnetisoitu materiaali, 3166 polttomoottorit, myös liitettyinä koneeseen tai ajoneuvoon ja 3171 akkukäyttöinen ajoneuvo tai akkukäyttöinen laite (nesteakku).

^{1/} Reunanumeron 901 aineiden tai esineiden määrät, jotka eivät ole näiden määräysten alaisia, ks. rn 901a.

901 A. Aineet, jotka hienona pölynä hengitettäessä voivat vaarantaa terveyden**1. Asbesti ja asbestia sisältävät seokset, kuten:**

- b) 2212 sininen asbesti (krokidoliitti),
2212 ruskea asbesti (amosiitti tai mysoriitti);
- c) 2590 valkoinen asbesti (krysotiili, aktinoliitti, antofylliitti tai tremoliitti).

Huom. Talkki, joka sisältää tremoliittia ja/tai aktinoliittia, on kohdan 1 c) aine, YK-numero 2590.

B. Aineet ja laitteet, jotka tulipaloon joutuessaan voivat muodostaa dioksiineja**2. Polyklooratut ja polyhalogenoitunut bifenyylit (PCB) ja terfenyyliit (PCT) ja näitä aineita sisältävät seokset:**

- b) 2315 polyklooratut bifenyylit,
3151 polyhalogenoitunut bifenyylit, nestemäiset, tai
3151 polyhalogenoitunut terfenyyliit, nestemäiset,
3152 polyhalogenoitunut bifenyylit, kiinteät, tai
3152 polyhalogenoitunut terfenyyliit, kiinteät.

Huom. Seokset, joiden PCB- tai PCT- pitoisuus on enintään 50 mg/kg eivät ole näiden määräysten alaisia aineita.

3. Laitteet, kuten muuntajat, kondensaattorit ja hydrauliset laitteet, jotka sisältävät kohtaan 2 b) kuuluvia aineita tai niiden seoksia.

Huom. Näitä laitteita koskevat erityispakkausmääräykset, ks. m 905.

C. Aineet, joista vapautuu palavia kaasuja**4. Polymeerit, jotka sisältävät palavia nesteitä, joiden leimahduspiste on enintään 55 °C.**

- c) 2211 polymeeripelletit, soluuntuvat, joista vapautuu palavia kaasuja.
3314 muoviraaka-aine, työstettävä, massana, levynä tai ekstrudoituna tankkona, josta vapautuu palavia kaasuja.

Huom. Polymeeripelletit ja -puristeseokset voivat olla polystyreenistä, polymetyylimetakrylaatista tai muusta polymeeristä valmistettuja.

D. Litium-akut

Huom. Näitä esineitä koskevat erityispakkausmääräykset (ks. m 906).

- 5. 3090 litium-akut,
3091 litium-akut, jotka sisältyvät laitteeseen, tai
3091 litium-akut, jotka on pakattu laitteiden kanssa.

Huom. 1. Kukin kenno saa sisältää enintään 12 g litiumia tai litiumseosta. Akun litium-määrä tai litiumseoksen määrä saa olla enintään 500 g. Turvatekniikan keskuksen tai muun RID/ADR-määräysten tarkoittaman toimivaltaisen viranomaisen hyväksynnällä voidaan kennon litium-määrä tai litiumseoksen määrä korottaa 60 grammaan, ja kolli voi sisältää enintään 2500 g litiumia tai litiumseosta. Turvatekniikan keskus tai muu RID/ADR-määräysten tarkoittama toimivaltainen viranomainen antaa kuljetusohjeet kuten myös testin tyypin ja keston.

Kansainvälisissä RID-kuljetuksissa edellä mainitut kuljetusohjeet asettaa alkuperämaan toimivaltainen viranomainen. Jos alkuperämaa ei ole liittynyt COTIF-sopimukseen, sen COTIF-maan, johon tavaralähetys ensimmäiseksi saapuu, on vaimennettava nämä kuljetusohjeet.

Huom. 2. Kennot ja akut on oltava siten varustettuja, että ulkoinen oikosulku on tehokkaasti estetty. Jokaisen kennon ja akun tulee sisältää paineentasausjärjestelmä tai kennot ja akut on valmistettava siten, että väkivaltainen repeäminen normaaleissa kuljetusolosuhteissa on estetty. Akut, jotka sisältävät kennoja tai rinnakkain kytkettyjä kennoja, tulee varustaa diodeilla estämään estosuuntaista virtaa. Laitteisiin sisältyvät kennot tai akut on kiinnitettävä lujasti paikoilleen ja suojattava oikosuluilta.

Huom. 3. Kennot ja akut on suunniteltava ja valmistettava siten, että ne läpäisevät seuraavat testit:

a) Kymmenelle kennolle ja yhdelle akulle jokaisen akkutyypin viikottaista valmistuserää kohti on tehtävä äänilämpötilakokeet ja oikosulkukokeet käsikirjan "the Manual of Tests and Criteria" (kokeet ja kriteerit), kappaleen 38 koemenetelmien mukaisesti tai vastaavat turvatekniikan keskuksen tai muun RID/ADR-määräysten tarkoittaman toimivaltaisen viranomaisen hyväksymät kokeet. Äänilämpötilakokeen aikana koekappaleessa ei saa esiintyä muodonmuutoksia, vuotamista tai sisäistä kuumenemista. Jos oikosulkukokeen aikana vapautuu kaasuja, ei poistuviin kaasuihin viety avoin liekki saa aiheuttaa räjähdystä; ja

b) Kennot ja akut on vapautettava edellä olevan alakohdan a) määräyksistä, jos ne ovat ilmatiiviisti suljettuja ja jos ennen ensimmäistä lähetystä kymmenelle kennolle tai neljälle akulle jokaista tyyppiä, joita aiotaan kuljettaa, tehdään seuraava koesarja: korkeussimulointikoe, äänilämpötilakokeet, vibraatio- ja iskukoe käsikirjan "the Manual of Tests and Criteria" (kokeet ja kriteerit), kappaleen 38 mukaisesti tai vastaavat turvatekniikan keskuksen tai muun RID/ADR-määräysten tarkoittaman toimivaltaisen viranomaisen hyväksymät kokeet. Kokeiden aikana koekappaleessa ei saa esiintyä kaasujen poistumista, vuotamista, massan vähentymistä tai muodonmuutoksia.

Huom. 4. Laitteeseen kuuluvat kennot eivät saa kuljetuksen aikana purkautua sähkövarauksesta niin, että avoimen virtapiirin jännite laskee alle kahden voltin tai alle kaksi kolmasosaa purkautumattoman kennon jännitteestä, sen mukaan kumpi arvoista on alhaisempi.

Huom. 5. Kohdan 5 esineiden, jotka eivät täytä näitä ehtoja, kuljetus on kielletty.

E. Hengenpelastuslaitteet

Huom. Kohtien 6 ja 7 esineitä koskevat erityispakkausmääräykset (ks. m 907).

6. 2990 hengenpelastuslaitteet, itsestään täyttyvät, kuten esimerkiksi lentokoneen varauskäytävien liukumäet ja lentokoneen pelastuslautat sekä merellä käytettävät hengenpelastuslaitteet.

Huom. Nämä välineet aiheuttavat vaaran, jos itsestään täyttyvä laite aktivoituu kuljetuksen aikana, ja välineet voivat sisältää yhden tai useamman näiden määräysten mukaisen aineen tai esineen, osana varusteita:

luokan 1 merkinantovälineitä kuten savu- ja valoraketteja;

luokan 2 palamattomia, ei myrkyllisiä kaasuja;

luokan 3 tai 4.1 palavia aineita;

luokan 5.2 orgaanisia peroksiedeja, korjauspakkausten osina;

luokan 8 sähköakkuja.

7. 3072 hengenpelastuslaitteet, ei itsestään täyttyvät, jotka sisältävät yhden tai useamman näiden määräysten alaisen aineen tai esineen, osana varusteita:

luokan 1 merkinantovälineitä, kuten savu- ja valoraketteja;

luokan 2 palamattomia, ei myrkyllisiä kaasuja;

luokan 3 tai 4.1 palavia aineita;
 luokan 5.2 orgaanisia peroksiedeja, korjauspakkausten osina;
 luokan 8 sähköakkuja tai kiinteitä syövyttäviä aineita.

8. Moottoriajoneuvon osat

- c) 3268 turvatyynyn kaasunkehittimet tai 3268 turvatyynymodulit tai 3268 turvavyön esikiristin.

Huom. 1. Tätä kohtaa sovelletaan esineille, jotka voidaan luokitella luokkaan 1 reunanumeron 100 (2) b) mukaisesti, ja joita käytetään ihmishenkeä turvaavina ajoneuvon turvatyynyinä tai turvavyöinä, jos niitä kuljetetaan osina ja milloin "turvatyynyn kaasunkehittimet", "turvavyön esikiristimet" tai "turvatyynymodulit" on lähetysvalmiissa pakkauksessa testattu käsikirjan "the Manual of Tests and Criteria" (kokeet ja kriteerit), osan I kappaleen 16 testisarjan 6 c) mukaisesti ja testeissä ei ole tapahtunut laitteiden räjähtämistä, laitteiden päällysten hajoamista, eivätkä ne ole aiheuttaneet sirpalevaaraa tai lämpövaikutusta, jotka voisivat merkittävästi estää sammutustöitä tai muita pelastustoimenpiteitä niiden välittömässä läheisyydessä.

Huom. 2. Ajoneuvoihin tai valmiisiin ajoneuvon osiin (kuten ohjauspylväät, oven verhoilut jne.) asennetut turvatyynyt ja turvavyöt eivät ole näiden määräysten alaisia.

F. Ympäristölle vaaralliset aineet

Huom. Aineluettelon kohtien 11 ja 12 aineiden luokitusta koskevat tiedot ovat lisäyksen III osassa C, m 1320 - 1326.

11. Nestemäiset vesiympäristöä saastuttavat aineet ja näiden aineiden liuokset ja seokset (kuten valmisteet ja jätteet), joita ei voida luokitella muihin luokkiin tai tämän luokan kohtiin 1 - 8, 13, 14, 20, 33 ja 34.

- c) 3082 ympäristölle vaaralliset aineet, nestemäiset, n.o.s., kuten

alkoholi C₆ - C₁₇ (sekundäärinen) poly (3 - 6) etoksyylaatti
 alkoholi C₁₂ - C₁₅ poly (1 - 3) etoksyylaatti
 alkoholi C₁₃ - C₁₅ poly (1 - 6) etoksyylaatti
 alfa-sypermetriini
 butyylibentsyyliiftalaatti
 klooratut parafiinit (C₁₀ - C₁₃)
 1-kloori-oktaani
 kresyylidifenyylifosfaatti
 syflutriini
 dekyyliakrylaatti
 di-n-butyyliftalaatti
 1,6-diklooriheksaani
 di-isopropylibentseenit
 isodekyyliakrylaatti
 isodekyylidifenyylifosfaatti
 iso-oktyylinittraatti
 malationi
 resmetriini
 triaryylifosfaatit
 trikresyylibentseenit
 trietylibentseeni
 trikssylenyylibentseeni

12. Kiinteät vesiympäristöä saastuttavat aineet ja näiden aineiden seokset (kuten valmisteet ja jätteet), joita ei voida luokitella muihin luokkiin tai tämän luokan kohtiin 1 - 8, 13, 14, 21, 31, 32 ja 35.

c) 3077 ympäristölle vaaralliset aineet, kiinteät, n.o.s., kuten

klooriheksidiini
klooratut parafiinit (C₁₀ - C₁₃)
p-diklooribentseeni
difenyylidi
difenyylieetteri
fenbutatinaoksidi
elohopeakloridi (kalomeli)
tributyylitinafosfaatti
sinkkibromidi

13. Geeniteknikalla muunnetut mikro-organismit

Huom. 1. Geeniteknikalla muunnetut mikro-organismit ovat mikro-organismeja, joiden perintöainesta on tarkoituksellisesti muutettu tavoilla, joita ei tiedetä esiintyvän luonnossa.

Huom. 2. Tartuntavaaralliset geeniteknikalla muunnetut mikro-organismit ovat luokan 6.2 aineita (ks. m 651 aineluettelon kohdat 1 - 3, YK-numerot 2814 ja 2900).

Huom. 3. Tämän kohdan geeniteknikalla muunnettuja mikro-organismeja ovat ne, jotka eivät ole vaarallisia ihmisille ja eläimille, mutta jotka voivat muuttaa eläimiä, kasveja, mikrobiologisia aineita ja ekosysteemejä tavalla, joka ei voi tapahtua luonnossa.

b) 3245 Geeniteknikalla muunnetut mikro-organismit

Huom. 1. Geeniteknikalla muunnetut mikro-organismit, joille on annettu lupa päästä harkitusti ympäristöön ^{2/}, eivät ole näiden määräysten alaisia vaarallisia aineita.

Huom. 2. Pakkausmääräysten (m 903) tarkoittamia kiinteinä aineina ja aineiden seoksina pidetään niitä, joissa alle 45 °C:n lämpötilassa ei ole vapaata nestettä.

Huom. 3. Eläviä selkärangaisia tai selkärangattomia eläimiä ei saa käyttää kantajina tämän kohdan aineen kuljettamiseen, paitsi jollei ainetta voida kuljettaa millään muulla tavalla.

14. Geeniteknikalla muunnetut organismit

Huom. 1. Geeniteknikan lautakunta antaa kuljetusohjeet geeniteknikalla muunnetuille organismeille, jotka tiedetään tai oletetaan olevan vaarallisia ympäristölle.

Huom. 2. Kansainvälisissä RID-kuljetuksissa geeniteknikalla muunnetut organismit on kuljetettava alkuperämaan toimivaltaisen viranomaisen antamilla ohjeilla. Näitä ohjeita voidaan soveltaa myös näiden määräysten mukaisesti kuljetuksiin.

G. Kohotetussa lämpötilassa olevat aineet

Huom. Näitä aineita koskevat erityispakkausmääräykset (ks. m 909).

20. Aineet, joita kuljetetaan tai jotka kuljetettavaksi jätettäessä ovat nestemäisessä muodossa vähintään 100 °C lämpötilassa ja, jos aineella on leimahduspiste, alle leimahduspisteen lämpötilassa.

^{2/} Ks. erityisesti direktiivin 90/220/ETY osa C (Euroopan yhteisön virallinen lehti, N:o 117, 8.5.1990, sivut 18 - 20), jossa on esitetty Euroopan yhteisön valtuutusmenettelytavat.

- c) 3257 kohotetussa lämpötilassa oleva neste, n.o.s. (mukaanlukien sulassa muodossa oleva metalli, suola, jne.) vähintään 100 °C lämpötilassa ja, jos aineella on leimahduspiste, leimahduspistettään alemmassa lämpötilassa.

Huom. 1. Tätä kohtaa saa käyttää vain, jos aine ei täytä minkään muun luokan kriteereitä.

Huom. 2. 3256 kohotetussa lämpötilassa oleva neste, palava, n.o.s., jonka leimahduspiste on yli 61 °C ja joka on vähintään leimahduspistettään vastaavassa lämpötilassa, kuuluu luokkaan 3 [ks. m 301, 61 c)].

21. Kiinteät aineet, joita kuljetetaan tai jotka kuljetettavaksi jätettäessä ovat vähintään 240 °C lämpötilassa.

- c) 3258 kohotetussa lämpötilassa oleva kiinteä aine, n.o.s. vähintään 240 °C lämpötilassa.

Huom. Tätä kohtaa saa käyttää vain, jos aine ei täytä minkään muun luokan kriteereitä.

H. Muut aineet, joista aiheutuu kuljetuksen aikana vaaraa ja jota ei voida luokitella muihin luokkiin:

31. Kiinteä ammoniakkiyhdiste, jonka leimahduspiste on alle 61 °C:

- c) 1841 asetalddehydiammoniakki.

32. Vähäistä vaaraa aiheuttava ditioniitti:

- c) 1931 sinkkiditioniitti.

Huom. Helposti itsestään syttyvässä muodossa olevat ditioniitit kuuluvat luokkaan 4.2 [ks. m 431, 13 b)].

33. Herkästi haihtuvat nesteet:

- c) 1941 dibromidifluorimetaani (difluoridibromimetaani).

34. Aineet, joista vapautuu vahingollisia höyryjä

- c) 1990 bentsaldehydi.

35. Allergeeneja sisältävät aineet

Huom. Aineet, joille on suoritettu riittävä lämpökäsittely siten, etteivät ne aiheuta kuljetuksen aikana vaaraa, eivät ole näiden määräysten alaisia.

- b) 2969 risiiniemenet tai 2969 risiinjauho tai
2969 risiinikakut tai 2969 risiinihiutaleet.

36. Kemikaalivälinsarjat ja ensiapupakkaukset

- b) 3316 kemikaalivälinsarja tai 3316 ensiapupakkaus;

- c) 3316 kemikaalivälinsarja tai 3316 ensiapupakkaus.

Huom. 3316 kemikaalivälinsarja tai 3316 ensiapupakkaus käsittää laatikot ja rasiat jne., jotka sisältävät pieniä määriä erilaisia vaarallisia aineita käytettäväksi lääketieteellisiin, analyysi- tai testitarkoituksiin.

Nämä välinsarjat ja ensiapupakkaukset eivät saa sisältää luokan 1, luokan 2 (lukuunottamatta aerosoleja) ryhmien O, F, T, TF, TC, TO, TFC, TOC, luokan 4.1 kohtien 21 - 40, luokan 4.2, luokan 5.1 kohdan 5, luokan 6.1 kohtien 1 - 5, luokan 6.2, luokan 7 eikä luokan 8 kohtien 6 ja 14 aineita eikä mitään muita aineita, jotka on luokiteltu minkä tahansa luokan ryhmään a).

Komponentit eivät saa reagoida keskenään vaarallisesti [ks. m 911 (4)]. Välinesarjoissa ja ensiapupakkauksissa olevat vaaralliset aineet on pakattava sisäpakkauksiin, joiden tilavuus tai massa saa olla enintään 250 ml tai 250 g ja ne on suojattava muilta välinesarjassa ja ensiapupakkauksessa olevalta materiaalilta. Vaarallisten aineiden kokonaismäärä välinesarjassa ja ensiapupakkauksessa saa olla enintään 1 l tai 1 kg. Yksittäisessä ulkopakkauksessa olevien vaarallisten aineiden kokonaismäärä saa olla enintään 10 kg. Koko välinesarjan ja ensiapupakkauksen pakkausryhmä on määriteltävä vaarallisimman välinesarjassa tai ensiapupakkauksessa olevan yksittäisen aineen pakkausryhmän mukaan. Välinesarjat ja ensiapupakkaukset on pakattava pakkauksiin, jotka täyttävät koko välinesarjalle tai ensiapupakkaukselle määritellyn pakkausryhmän määräykset. Välinesarjat ja ensiapupakkaukset, joita kuljetetaan vaunussa ensiapu- tai toimenpidetarkoituksessa, eivät ole näiden määräysten alaisia.

I. Tyhjät pakkaukset

Huom. 1. Tyhjiä pakkausten, joiden pinnalla on kiinnittyneenä niissä kuljetettuja aineita, kuljetus on kielletty.

Huom. 2. Puhdistamattomien tyhjiä aineluettelon kohdan 3 laitteiden kuljetukseen käytettyjen keräysastioiden kuljetus on kielletty.

- 71.** Puhdistamattomat tyhjät pakkaukset, tyhjät suurpakkaukset (IBC), tyhjät säiliövaunut ja tyhjät säiliökontit, jotka ovat sisältäneet luokan 9, kohdan 1, 2, 4, 11, 12, 20, 21 tai 31 - 35 aineita.

Huom. Tämän luokan aineita sisältäneet tyhjät puhdistamattomat pakkaukset mukaanlukien tyhjät suurpakkaukset, eivät ole näiden määräysten alaisia, jos vaaratekijät on asianmukaisesti poistettu. Vaaratekijät katsotaan poistetuiksi, jos on suoritettu toimenpiteet luokkien 1 - 9 vaaratekijöiden eliminoimiseksi.

- 901a** (1) Aineluettelon kohtien 1, 2, 4, 11, 12, 31, 32, 33 ja 34 ryhmiin b) ja c) kuuluvat aineet eivät ole jäljempänä olevien kuljetusmääräysten alaisia lukuunottamatta tämän reunanumeron kohtaa (2), jos niitä kuljetetaan seuraavin tavoin:

- a) Aineluettelon ryhmään b) kuuluvat aineet:

nestemäiset aineet: enintään 500 ml sisäpakkausta kohden ja enintään 2 litraa kollia kohden;

kiinteät aineet: enintään 1 kg sisäpakkausta kohden ja enintään 4 kg kollia kohden.

- b) Aineluettelon ryhmään c) kuuluvat aineet:

nestemäiset aineet: enintään 3 litraa sisäpakkausta kohden ja enintään 12 litraa kollia kohden;

kiinteät aineet: enintään 6 kg sisäpakkausta kohden ja enintään 24 kg kollia kohden.

Nämä ainemäärät tulee kuljettaa pakkausyhdistelmissä, jotka täyttävät vähintään reunanumeron 1538 määräykset.

Nämä ainemäärät, jotka on pakattu metalliseen tai muoviseen sisäpakkaukseen, saa myös kuljettaa ulkopakkauksen sijasta kutistekalvolla tai kiristekalvolla alustalle kiinnitettynä edellyttäen, että enimmäismääriä kollia kohti ei ylitetä ja kollin kokonaisbruttomassa ei missään tapauksessa ylitä 20 kg.

Pakkaamisessa on noudatettava "Yleisten pakkausmääräysten" reunanumeron 1500 (1), (2) ja (5) - (7) määräyksiä.

(2) Kuljettaessa edellä mainitun kohdan (1) mukaisesti tavarán nimityksen rahtikirjassa tulee vastata reunanumeron 914 määráyksiá ja siihen tulee lisätä sanat "**rajoitettu määrä**". Jokaiseen kalliin on merkittävä tavarán rahtikirjamerkinnän mukainen YK-numero ja numeron eteen kirjaimet "UN". Merkintöjen on oltava selviä ja kestäviä.

(3) Lisäksi seuraavat aineluettelon kohdan 1 aineet ja esineet eivät ole jäljempänä olevien kuljetusmääráysten alaisia:

- a) asbesti, joka on upotettuna tai sidottuna luonnolliseen tai keinotekoiseen sidemateriaaliin (kuten sementti, muovit, asfaltti, hartsit tai mineraalimalmi) niin, ettei vaarallisia määriá hengitettävissä olevaa asbestikuitua pääse irtoamaan kuljetuksen aikana;
- b) valmiit asbestia sisältävät tuotteet, jotka on pakattu niin, ettei vaarallisia määriá hengitettävissä olevaa asbestikuitua pääse irtoamaan kuljetuksen aikana.

(4) Aineluettelon kohdan 3 laitteet, jotka sisältävät kohdan 2 b) nesteitä enintään 500 ml laitetta kohden ja enintään 2 litraa kalliá kohden, eivät ole näiden määráysten alaisia. Laitteet on kuitenkin pakattava reunanumeron 905 (1) a) mukaisesti.

Tavarán nimityksen rahtikirjassa tulee vastata reunanumeron 914 määráyksiá ja siihen tulee lisätä sanat "**rajoitettu määrä**". Jokaiseen kalliin on merkittävä tavarán rahtikirjamerkinnän mukainen YK-numero ja numeron eteen kirjaimet "UN". Merkintöjen on oltava selviä ja kestäviä.

(5) Aineluettelon kohdan 5 litium-kennot ja litium-akut pakattuna erikseen tai laitteen kanssa ja laitteet, jotka sisältävät vain näitä kennoja ja akkuja, eivät ole jäljempänä olevien kuljetusmääráysten alaisia, jos ne täyttävät seuraavat ehdot:

- a) jokainen kenno, jossa on nestekatodi, sisältää enintään 0,5 g litiumia tai litiumseosta, ja jokainen kenno, jossa on kiinteä katodi, sisältää enintään 1 g litiumia tai litiumseosta;
- b) jokainen akku, jossa on kiinteä katodi, sisältää kokonaismäärältään enintään 2 g litiumia tai litiumseosta, ja jokainen akku, jossa on nestekatodi, sisältää kokonaismäärältään enintään 1 g litiumia tai litiumseosta;
- c) jokainen kenno tai akku, jossa on nestekatodi, on ilmatiiviisti suljettu;
- d) kennot ovat erotetut toisistaan oikosulkujen estämiseksi;
- e) akut ovat erotetut toisistaan oikosulkujen estämiseksi ja pakattu tukeviin pakkauksiin, paitsi milloin ne ovat asennettuna paikoilleen sähkölaitteissa;
- f) jos nestekatodiakku sisältää enemmän kuin 0,5 g litiumia tai litiumseosta, tai jos kiinteä katodiakku sisältää enemmän kuin 1 g litiumia tai litiumseosta ja akku ei sisällä vaaralliseksi luokiteltavaa nestettä tai kaasua, taikka neste tai kaasu - jos se on vapaassa muodossa - on kokonaan neutraloituna tai imeytettynä akun muihin aineisiin.

Litium-kennot ja litium-akut eivät ole näiden määráysten alaisia, jos ne täyttävät seuraavat ehdot:

- g) jokainen kenno sisältää enintään 5 g litiumia tai litiumseosta;
- h) jokainen akku sisältää enintään 25 g litiumia tai litiumseosta;
- i) jokainen kenno tai akku, joka on käsikirjan "Manual of Tests and Criteria" (kokeet ja kriteerit) kappaleen 38 mukaisessa testissä saatujen tulosten perusteella osoitettu olevan tyyppiä, joka ei ole näiden määráysten alainen. Nämä testit on tehtävä jokaiselle tyypille, ennen kuin se jätetään kuljetettavaksi ensimmäistä kertaa; ja

- j) kennot ja akut on suunniteltu tai pakattu siten, että oikosulku on estetty normaalin kuljetuksen aikana.

2. Kuljetusmääräykset

A. Kollit

1. Yleiset pakkausmääräykset

- 902 (1) Pakkausten tulee olla lisäyksen V määräysten mukaisia ellei jäljempänä kappaleessa "Erityispakkausmääräykset", reunanumeroissa 903 - 909, toisin sanota.
- (2) Suurpakkausten (IBC) on täytettävä lisäyksen VI määräykset.
- (3) Reunanumeroiden 900 (2) ja 1511 (2) tai 1611 (2) määräysten mukaisesti seuraavanlaisia pakkauksia on käytettävä:
- pakkausryhmän II tai I pakkauksia, jotka on merkitty kirjaimella "Y" tai "X", taikka pakkausryhmän II suurpakkauksia (IBC), jotka on merkitty kirjaimella "Y": aineluettelon ryhmään b) kuuluville aineille; ja
 - pakkausryhmän III, II tai I pakkauksia, jotka on merkitty kirjaimella "Z", "Y" tai "X", taikka pakkausryhmän III tai II suurpakkauksia (IBC), jotka on merkitty kirjaimella "Z" tai "Y": aineluettelon ryhmään c) kuuluville aineille.

Huom. Luokan 9 aineiden kuljettamisesta säiliövaunuissa ks. lisäys XI ja säiliökonteissa ks. lisäys X. Kuljettamisesta irrallisena, ks. m 916.

2. Erityispakkausmääräykset

- 903 (1) Reunanumeron 901 aineluettelon eri kohtien ryhmään b) kuuluvat aineet tulee pakata:
- a) reunanumeron 1520 tarkoittamiin terästynnyreihin; tai
 - b) reunanumeron 1521 tarkoittamiin alumiinitynnyreihin; tai
 - c) reunanumeron 1522 tarkoittamiin teräs- tai alumiinikanistereihin; tai
 - d) reunanumeron 1526 tarkoittamiin muovitynnyreihin tai muovikanistereihin; tai
 - e) reunanumeron 1537 tarkoittamiin muovisiin yhdistettyihin pakkauksiin; tai
 - f) reunanumeron 1538 tarkoittamiin pakkausyhdistelmiin; tai
 - g) reunanumeron 1622 tarkoittamiin metallisiin suurpakkauksiin, reunanumeron 1624 tarkoittamiin jäykkiin muovisiin suurpakkauksiin tai reunanumeron 1625 tarkoittamiin yhdistettyihin suurpakkauksiin, joissa on jäykkä muovinen sisäastia.
- Huom.* kohtiin a), b), c), ja d): Irrotettavapäätisiin tynnyreihin ja kanistereihin, jotka on tarkoitettu vain 23 °C lämpötilassa yli 200 mm²/s viskositeetin omaavien aineiden sekä kiinteiden aineiden kuljetukseen, voidaan soveltaa lievempiä vaatimuksia (ks. m 1512, 1553, 1554 ja 1561).
- (2) Kiinteät aineet, joiden sulamispiste on yli 45 °C voidaan myös pakata:
- a) reunanumeron 1523 tarkoittamiin vaneritynnyreihin tai reunanumeron 1525 tarkoitamiin pahvitynnyreihin, joissa on tarvittaessa yksi tai useampi pölytiivis sisäsäkki;
 - b) vedenkestäviin reunanumeron 1533 tarkoittamiin tekstiilisäkkeihin, reunanumeron 1534 tarkoittamiin kudottuihin muovisäkkeihin, reunanumeron 1535 tarkoittamiin muovisäkkeihin tai reunanumeron 1536 tarkoittamiin vedenkestäviin paperisäkkeihin edellyttäen, että aineet kuljetetaan joko vaunukuormana tai säkit on kuormattu

kuormalavoille;

- c) reunanumeron 1625 tarkoittamiin yhdistettyihin suurpakkauksiin, joissa on joustava muovinen sisäästia, reunanumeron 1626 tarkoittamiin pahvisiin suurpakkauksiin tai reunanumeron 1627 tarkoittamiin puisiin suurpakkauksiin; tai
- d) reunanumeron 1623 tarkoittamiin suursäkkeihin, 13H1, 13L1 ja 13M1 tyyppisiä suursäkkejä lukuun ottamatta edellyttäen, että aineet kuljetetaan vaunukuormana tai suursäkit on kuormattu kuormalavoille.

904 (1) Reunanumeron 901 aineluettelon eri kohtien ryhmään c) kuuluvat aineet tulee pakata:

- a) reunanumeron 1520 tarkoittamiin terästynnyreihin; tai
- b) reunanumeron 1521 tarkoittamiin alumiinitynnyreihin; tai
- c) reunanumeron 1522 tarkoittamiin teräs- tai alumiini kanistereihin; tai
- d) reunanumeron 1526 tarkoittamiin muovitynnyreihin tai muovikanistereihin; tai
- e) reunanumeron 1537 tarkoittamiin muovisiin yhdistettyihin pakkauksiin; tai
- f) reunanumeron 1538 tarkoittamiin pakkausyhdistelmiin; tai
- g) reunanumeron 1539 tarkoittamiin lasista, posliinista tai savesta tehtyihin yhdistettyihin pakkauksiin; tai
- h) reunanumeron 1540 tarkoittamiin peltipakkauksiin; tai
- i) reunanumeron 1622 tarkoittamiin metallisiin suurpakkauksiin, reunanumeron 1624 tarkoittamiin jäykkiin muovisiin suurpakkauksiin tai reunanumeron 1625 tarkoittamiin yhdistettyihin suurpakkauksiin.

Huom. kohtiin a), b), c), d) ja h): Irrotettavapätyisiin tynnyreihin, kanistereihin ja peltipakkauksiin, jotka on tarkoitettu vain 23 °C lämpötilassa yli 200 mm²/s viskositeetin omaavien aineiden sekä kiinteiden aineiden kuljetukseen, voidaan soveltaa lievempiä vaatimuksia (ks. m 1512, 1552 - 1554 ja 1561).

(2) Kiinteät aineet, joiden sulamispiste on yli 45 °C voidaan myös pakata:

- a) reunanumeron 1523 tarkoittamiin vaneritynnyreihin tai reunanumeron 1525 tarkoittamiin pahvitynnyreihin, joissa on tarvittaessa yksi tai useampi pölytiivis sisäsäkki; tai
- b) vedenkestäviin reunanumeron 1533 tarkoittamiin tekstiilisäkkeihin, reunanumeron 1534 tarkoittamiin kudottuihin muovisäkkeihin, reunanumeron 1535 tarkoittamiin muovikalvosäkkeihin tai reunanumeron 1536 tarkoittamiin vedenkestäviin paperisäkkeihin; tai
- c) reunanumeron 1623 tarkoittamiin suursäkkeihin, reunanumeron 1626 tarkoittamiin pahvisiin suurpakkauksiin tai reunanumeron 1627 tarkoittamiin puisiin suurpakkauksiin.

Huom. Reunanumeron 1626 tarkoittamien suurpakkausten, jotka sisältävät aineluettelon kohdan 4 aineita ja jotka kuljetetaan vaunukuormana, tulee täyttää vain reunanumeron 1621 (1) - (3), (5) ja (6) määräykset.

(3) Aineluettelon kohdan 4 aineet voidaan myös pakata tiukasti suljettuina vuotamattomiin pakkauksiin, joiden tulee täyttää vain reunanumeron 1500 (1), (2) ja (5) - (7) määräykset.

(4) Aineluettelon kohdan 8 esineet on pakattava reunanumeron 1538 tarkoittamiin pakkausyhdistelmiin, jotka on testattu ja hyväksytty pakkausryhmälle III.

Kohdan 8 esineet saa pakata myös suoraan reunanumerossa 1558 b) lueteltuihin ulkopakkauksiin, jotka on testattu pakkausryhmälle III.

Huom. 3268 turvatyynyn kaasunkehittimiä ja 3268 turvatyynymoduleja ja 3268 turvavyön esikiristimiä saa kuljettaa myös pakkaamattomana tähän tarkoitukseen suunnitelluissa käsittelylaitteissa, vaunuissa tai suurkonteissa, kun ne kuljetetaan valmistuspaikalta asennuspaikalle.

- 905** (1) Aineluettelon kohdan 3 laitteet on pakattava:
- vuotamattomiin pakkauksiin; tai
 - vuotamattomiin kontteihin.
- (2) Aineluettelon kohdan 3 laitteet saa myös kuljettaa tiiviissä keräilyastioissa, joihin tulee mahtua laitteiden lisäksi myös vähintään 1,25 kertaisesti laitteissa olevat kohdan 2 aineet. Astioissa on oltava riittävästi inerttiä materiaalia imeyttämään vähintään 1,1 kertaisesti laitteiden sisältämät kohdan 2 aineet. Laitteiden ja keräilyastioiden tulee olla siten suunniteltuja, että kaikilta nestevuodoilta vältytään normaalin kuljetuksen aikana.
- 906** (1) Aineluettelon kohdan 5 esineet on pakattava:
- reunanumeron 1527 tarkoitamiin puiisiin laatikoihin, reunanumeron 1528 tarkoitamiin vaneri- tai reunanumeron 1530 pahvilaatikoihin; tai
 - reunanumeron 1523 tarkoitamiin irrotettavapäättyisiin vaneri-, reunanumeron 1525 pahvi- tai reunanumeron 1526 muovitynnyreihin; tai
 - reunanumeron 1538 tarkoitamiin pakkausyhdistelmiin, joissa sisäpakkaus on pahvia ja ulkopakkaus terästä tai alumiinia. Sisäpakkaukset tulee erottaa toisistaan ja ulkopakkauksen sisäpinnasta vähintään 25 mm paksuisella palamattomalla sulloaineella; tätä vaatimusta ei kuitenkaan sovelleta kennoihin ja akkuihin, jotka ovat reunanumeron 901 kohdan 5 huomautuksen 3 b) tarkoittamaa tyyppiä.
- Näiden pakkausten tulee olla lisäyksessä V pakkausryhmän II pakkauksille asetettujen määräysten mukaisesti testattua ja hyväksyttyä tyyppiä. Tätä vaatimusta ei kuitenkaan sovelleta kennoihin ja akkuihin, jotka ovat reunanumeron 901 kohdan 5 huomautuksen 3 b) tarkoittamaa tyyppiä. Pakkaus tai pakkausyhdistelmän sisäpakkaus saa sisältää enintään 500 g litiumia tai litiumseosta (ks. kuitenkin rn 901, kohta 5, huom. 1).
- (2) Aineluettelon kohdan 5 litium-akut tulee oikosulun välttämiseksi pakata ja kuormata tukevasti niin, etteivät ne pääse liikkumaan.
- (3) Käytettyjä litium-kennoja ja -akkuja saa kuljettaa edellä olevien kohtien (1) ja (2) ehtoilla. Hyväksytyjä pakkauksia ei kuitenkaan tarvitse käyttää jos:
- pakkaukset täyttävät reunanumeron 1500 (1), (2), (5) ja (6) "Yleiset pakkausmääräykset";
 - kennot ja akut on pakattu ja tuettu siten, että oikosulut on estetty; ja
 - kollin massa on enintään 30 kg.
- (4) Jos litiumkennot ja litiumakut on pakattu yhdessä laitteen kanssa, ne on laitettava pakkausryhmän II ehdot täyttävään pahviseen sisäpakkaukseen. Jos litiumkennot ja litiumakut kuljetetaan laitteeseen asennettuna, tällainen laite on pakattava vahvaan ulkopakkaukseen siten, että laitteen vahingossa tapahtuva toimiminen kuljetuksen aikana on estetty.
- 907** (1) Aineluettelon kohdan 6 hengenvestuslaitteet on pakattava yksittäin vahvoihin ulkopakkauksiin.

- (2) Aineluettelon kohtien 6 ja 7 hengenpelastuslaitteiden varusteina olevat näiden määräysten alaiset aineet ja esineet on pakattava sisäpakkauksiin. Nämä sisäpakkaukset on pakattava siten, että välineiden sisällä ei pääse syntymään liikettä.
- (3) Luokan 2 palamattomat ja ei myrkylliset kaasut on kuljetettava reunanumeron 202 tarkoittamissa astioissa, jotka voidaan liittää hengenpelastuslaitteisiin.
- (4) Luokan 1 merkinantovälineet tulee pakata muovisiin tai pahvisiin sisäpakkauksiin.
- (5) Luokan 4.1 (rn 401) kohdan 2 c) 1331 kitkasyttytteiset tulitikut tulee pakata sisäpakkauksiin niin, etteivät ne pääse liikkumaan.
- 908**
- (1) Mikäli aineluettelon kohdan 13 aineet kuljetetaan jäähdetyssä nestemäisessä tyypessä, on sisäpakkauksen oltava tämän luokan määräysten mukaisia ja tyyppiä sisältävien astioiden on oltava luokan 2 määräysten mukaisia.
- (2) Aineluettelon kohdan 13, huomautuksessa 3 mainitut elävät eläimet on pakattava, merkittävä ja kuljetettava soveltuvien elävistä eläimistä annettujen määräysten mukaisesti ^{3/}.
- 909**
- (1) Aineluettelon kohdan 20 aineita saa kuljettaa vain säiliövaunussa (ks. lisäys XI) tai säiliökontissa (ks. lisäys X) tai erityisvaunussa [ks. rn 916 (2)].
- (2) Aineluettelon kohdan 21 aineet on kuljetettava turvatekniikan keskuksen määrittelemien ehtojen mukaisesti.
- Huom. 1. Edellä mainittuja aineita saa kuljettaa myös muun RID/ADR-määräysten tarkoittaman toimivaltaisen viranomaisen asettamilla ehdoilla.*
- Huom. 2. Kansainvälisissä RID-kuljetuksissa edellä mainitut kuljetusehdot antaa alkuperämaan toimivaltainen viranomainen. Jos alkuperämaa ei ole liittynyt COTIF-sopimukseen, sen COTIF-maan, johon tavaralähetys ensimmäiseksi saapuu, on varmennettava nämä kuljetusehdot.*
- 910**
- 3. Yhteenpakkaaminen**
- 911**
- (1) Aineluettelossa samaan kohtaan kuuluvia aineita saa pakata keskenään reunanumeron 1538 tarkoittamaan pakkausyhdistelmään.
- (2) Luokan 9 aineluettelon eri kohtien aineita, kohtien 13, 20 ja 21 aineita lukuun ottamatta, saa pakata reunanumeron 1538 tarkoittamaan pakkausyhdistelmään keskenään ja/tai sellaisten tavaroiden kanssa, jotka eivät ole näiden määräysten alaisia. Kutakin luokan 9 nestemäistä ainetta saa yhdessä sisäpakkauksessa olla enintään 3 litraa ja/tai kiinteää ainetta enintään 5 kg.
- (3) Luokan 9 aineita, kohtien 13, 20 ja 21 aineita lukuun ottamatta, saa pakata reunanumeron 1538 tarkoittamaan pakkausyhdistelmään muiden luokkien aineiden ja esineiden kanssa, jos myös näiden yhteenpakkaaminen on sallittu, ja/tai tavaroiden kanssa, jotka eivät ole näiden määräysten alaisia edellyttäen, että aineet eivät reagoi vaarallisesti toistensa kanssa. Kutakin luokan 9 nestemäistä ainetta saa yhdessä sisäpakkauksessa olla enintään 3 litraa ja/tai kiinteää ainetta enintään 5 kg.
- (4) Vaarallisilla reaktioilla tarkoitetaan seuraavanlaisia reaktioita:

^{3/} Nämä määräykset sisältyvät esim. seuraaviin: Direktiivi 91/628/ETY (Euroopan yhteisöjen virallinen lehti N:o L340 11.12.1991, sivu 17) ja Euroopan neuvoston suosituksen (Ministeri- komitea) tiettyjen eläinlajien kuljettamiseksi.

- a) palaminen ja/tai huomattava lämmön vapautuminen;
 - b) palavien ja/tai myrkyllisten kaasujen kehittyminen;
 - c) syövyttävien nesteiden muodostuminen;
 - d) epästabiilien aineiden muodostuminen.
- (5) Kohdan 13 aineita ei saa pakata yhteen muiden tavaroiden kanssa reunanumeron 1538 tarkoittamaan pakkausyhdistelmään. Tämä ei koske aineita, joita käytetään jäähdytysaineina esim. jäätä, hiilihappojäätä tai jäähdytettyä nestemäistä typpeä.
- (6) Reunanumeroiden 8 sekä 902 määräyksiä on noudatettava.
- (7) Puista tai pahvista laatikkoa käytettäessä saa kollin massa olla enintään 100 kg.

4. Kolleihin tehtävät merkinnät ja varoituslipukkeet (ks. lisäys IX)

Merkinnät

- 912** (1) Jokaiseen kalliin lukuunottamatta aineluettelon kohdan 14 aineita sisältäviä kolleja on merkittävä tavaran rahtikirjamerkinnän mukainen YK-numero ja numeron eteen kirjaimet "UN". Merkintöjen on oltava selviä ja kestäviä.
- (2) Kollit, jotka sisältävät aineluettelon kohdan 4 aineita, on varustettava merkinnällä: "*Pi-dettävä erillään sytytysläheteistä*".
- (3) Kolleihin, jotka sisältävät aineluettelon kohdan 5 käytettyjä kennoja ja akkuja pakkauksissa, jota ei ole merkitty, on merkittävä sanat: "*Käytettyjä litiumkennoja*".
- Huom.* Kansainvälisissä RID-kuljetuksissa edellä mainitut merkinnät on lisäksi oltava englanniksi, ranskaksi, saksaksi tai italiaksi, ellei asianomaisten maiden välillä ole toisin sovittu.

Varoituslipukkeet

- (4) Luokan 9 aineita tai esineitä, lukuunottamatta aineluettelon kohdan 4 aineita, sisältävät kollit on varustettava lipukkeella no. 9.
- (5) Kollit, jotka sisältävät kohdan 2 aineita, joiden leimahduspiste on enintään 61 °C, on varustettava lisäksi lipukkeella no. 3.
- (6) Kollit, jotka sisältävät kohtien 6 ja 7 esineitä, on varustettava lipukkeella no. 9 vain, jos esineet ovat täysin pakkauksen tai sälekorin sisällä tai muulla tavoin näkymättömissä siten, että esineen nopea tunnistaminen estyy.
- (7) Jos kolleissa kuljetetaan kohdan 13 aineita jäähdytetyssä nestemäisessä työssä, on kalliin lisäksi kiinnitettävä lipuke no. 2.
- (8) Jos kollissa on nestettä sisältäviä astioita, joiden sulkimet eivät ole näkyvissä, on kollin kahdelle vastakkaiselle sivulle kiinnitettävä lipuke no. 11.

B. Lähetystapa ja lähetysrajoitukset

- 913** (1) Aineluettelon kohtien 13 ja 14 aineita sisältäviä kolleja, jotka edellyttävät tietyn ympäristölämpötilan ylläpitämistä, saa kuljettaa vain vaunukuormina. Kuljetusehdoista on sovittava lähettäjän ja rautatien kesken. Aineluettelon kohdan 20 aineita saa kuljettaa vain säiliövaunuissa (ks. lisäys XI) tai säiliökonteissa (ks. lisäys X) ja kohdan 21 aineita vain turvatekniikan keskuksen niitä varten määrittelemien ehtojen [(ks. rn 909 (2))] mukaisesti.

(2) Edellä kohdassa (1) mainittuja aineita lukuun ottamatta saa tämän luokan aineita kuljettaa kiitotavarana seuraavasti:

- Aineluettelon eri kohtien ryhmään b) kuuluvia nestemäisiä aineita enintään 2 litraa kollia kohti ja kiinteitä aineita enintään 4 kg kollia kohti;
- Aineluettelon eri kohtien ryhmään c) kuuluvia nestemäisiä aineita enintään 12 litraa kollia kohti ja kiinteitä aineita enintään 24 kg kollia kohti.

(3) Aineluettelon kohtien 5 - 8 esineitä sisältäviä kolleja saa kuljettaa myös kiitotavarana. Tällöin kollin massa saa olla enintään 40 kg.

(4) Luokan 9 aineiden ja esineiden kuljettaminen matkustajajunissa, ks. lisäys XXV.

C. Rahtikirjamerkinnot

914

(1) Tavarasta on rahtikirjassa käytettävä yhtä *kursivoitua* reunanumerossa 901 olevaa YK-numeroa, kohdan 14 aineita lukuunottamatta, ja nimeä. Milloin ainetta ei ole mainittu nimeltä, mutta se kuuluu n.o.s.-nimikkeeseen, on käytettävä aineen YK-numeroa ja n.o.s.-nimikettä sekä aineen kemiallista tai teknistä nimeä ^{4/} tai kohdan 13 aineille biologista nimeä ^{4/}. Aineen nimen jälkeen on merkittävä *luokka, aineluettelon kohta, tarvittaessa myös kirjain b) tai c)* ja lyhennys "VAK" (tai "RID"). Esimerkiksi "9 lk, 1 b), VAK".

Kuljettaessa jätteitä [ks. rn 3 (4)] on rahtikirjaan tehtävä seuraava merkintä: "*Jätettä, sisältää ...*", jätteen reunanumeron 3 (3) mukaisessa luokituksessa käytetyn (-tujen) komponentin (-tien) kemiallinen (-set) nimi (-et), esimerkiksi "*Jätettä, sisältää 2212 ruskeaa asbestia, 9 lk, 1 b), VAK*".

Kuljettaessa liuoksia ja seoksia (kuten valmisteet ja jätteet), jotka sisältävät useita näiden määräysten alaisia aineita, merkitään rahtikirjaan yleensä enintään kaksi liuoksen ja seoksen vaaraominaisuuksiin eniten vaikuttavaa ainetta.

Jos liuos tai seos sisältää vain yhtä näiden määräysten alaista ainetta, sana "*liuos*" tai "*seos*" on rahtikirjassa merkittävä osaksi aineen nimeä [ks. rn 3 (3)].

Jos kiinteä aine jätetään kuljetettavaksi sulassa muodossa, tavarannimeen lisätään "*sulassa muodossa*", jollei tämä esiinny jo aineen nimessä.

Rahtikirjaan on lisäksi merkittävä aineen nimen eteen lisäyksen VIII mukainen *vaaratunnusnumero*, silloin kun tunnusmerkintä lisäyksen VIII mukaisesti vaaditaan. Esimerkiksi "90, 2590 Valkoinen asbesti 9 lk, 1 c), VAK". Vaaratunnusnumero on myös ilmoitettava, jos vaunu, jossa kuljetetaan vaunuormana vain yhtä ja samaa tavaraa sisältäviä kolleja, on varustettu lisäyksen VIII mukaisilla tunnusmerkinnöillä.

(2) Kuljettaessa aineluettelon kohdan 5 esineitä on kopio turvatekniikan keskuksen tai muun RID/ADR-määräysten tarkoittaman toimivaltaisen viranomaisen kuljetusehdot sisältävästä hyväksynnästä (ks. rn 901, kohta 5, huom. 1) liitettävä rahtikirjaan.

Huom. *Kansainvälisissä RID-kuljetuksissa edellä kohdissa 1 ja 2 mainitut tiedot on lisäksi oltava englanniksi, ranskaksi, saksaksi tai italiaksi, ellei asianomaisten maiden välillä ole toisin sovittu.*

^{4/} Teknisenä tai biologisena nimenä on käytettävä yleisesti tieteellisissä ja teknisissä käsikirjoissa, lehdissä ja teksteissä käytettäviä nimityksiä. Kauppanimiä ei saa käyttää tähän tarkoitukseen. Torjunta-aineille on käytettävä ISO 1750:1981 mukaista nimeä, mikäli se on mainittu ko. standardissa.

D. Kuljetusvälineet ja tekniset apuvälineet**1. Vaunut ja kuormaus****a. Kollit**

- 915** (1) Tämän luokan aineita sisältävät kollit on kuljetettava katetussa vaunussa tai vaununpeitteellä peitetyssä avovaunussa.
- (2) Lipukkeella no. 9 varustettujen kollien, jotka sisältävät aineluettelon kohtien 1, 2, 3 tai 13 aineita, pitämisestä vaunussa erillään ravinto- ja nautintoaineista sekä rehuista ks. rn 11(3).
- (3) Kollit on kuormattava vaunuun siten, etteivät ne voi vaaraa aiheuttaen siirtyä ja etteivät ne voi kaatua ja pudota.
- (4) Aineluettelon kohdan 13 aineita sisältävät kollit on kuormattava siten, että niihin pääsee helposti käsiksi.
- (5) Vaunut, joissa on kuljetettu luokan 9 aineita vaunukuormana, on kuorman purkamisen jälkeen tarkistettava, ettei niihin ole jäänyt jäänteitä näistä aineista (ks. myös rn 924).

b. Kuljettaminen irrallisena

- 916** (1) Aineluettelon kohdan 4 2211 soluuntuvia polymeeripellettejä ja kohtien 31, 32 ja 35 aineita sekä kohdan 12 kiinteitä aineita ja seoksia (kuten valmisteet ja jätteet) saa kuljettaa irrallisena peitteellä varustetuissa avovaunuissa tai luukkukansivaunussa. Vaunuissa, joissa kuljetetaan kohdan 4 2211 soluuntuvia polymeeripellettejä, tulee olla riittävä tuuletus.
- (2) Aineluettelon kohdan 20 aineita, joita ei voida kuljettaa niiden korkean lämpötilan ja tiheyden vuoksi lisäyksen XI mukaisissa säiliövaunuissa eikä lisäyksen X mukaisissa säiliökonteissa, saa kuljettaa erityisvaunuissa.

Aineluettelon kohdan 21 aineita saa kuljettaa irrallisena erityisvarustetuissa vaunuissa.

Nämä aineluettelon kohdan 20 aineille tarkoitettujen erityisvaunujen ja kohdan 21 aineille tarkoitettujen erityisvarustettujen vaunujen tulee täyttää turvatekniikan keskuksen niitä varten määrittelemät vaatimukset.

Huom. 1. Edellä mainitut erityisvaunut saavat olla myös muun RID/ADR-määräysten tarkoittaman toimivaltaisen viranomaisen määrittämien standardien ja ohjeiden mukaisia.

Huom. 2. Kansainvälisissä RID-kuljetuksissa edellä mainitut standardit ja ohjeet antaa alkuperämaan toimivaltainen viranomainen. Jos alkuperämaa ei ole liittynyt COTIF-sopimukseen, sen COTIF-maan, johon tavaralähetys ensimmäiseksi saapuu, on varmennettava nämä ehdot.

c. Pienkontit

- 917** (1) Tämän luokan aineita ja esineitä sisältäviä kolleja saa kuljettaa pienkonteissa.
- (2) Yhteenkuormauskiellot (rn 920) koskevat myös pienkonttien sisältöä.
- (3) Pienkonteissa, jotka sisältävät kohdan 4 2211 soluuntuvia polymeeripellettejä, on oltava seuraava varoitus: "Pidettävä etäällä sytytyslähteistä".

Huom. Kansainvälisissä RID-kuljetuksissa edellä mainittu varoitus on lisäksi oltava englanniksi, ranskaksi, saksaksi tai italiaksi, ellei asianomaisten maiden välillä ole toisin sovittu.

- (4) Rn 915 (5) ja 924 määräykset koskevat soveltuvin osin myös kuljettamista pienkonteissa.

2. Vaunuihin, säiliövaunuihin, säiliökontteihin ja pienkontteihin tehtävät merkinnät ja varoituslipukkeet (ks. lisäys IX)

- 918** (1) Lukuunottamatta aineluettelon kohdan 4 aineita on luokan 9 aineita ja esineitä kuljettaessa vaunun, säiliövaunun ja säiliökontin kummallekin sivulle kiinnitettävä lipuke no. 9.
- (2) Vaunun, säiliövaunun ja säiliökontin kummallekin sivulle on kiinnitettävä myös lipuke no. 3 kuljettaessa kohdan 2 aineita, joiden leimahduspiste on enintään 61 °C.
- (3) Pienkontit on merkittävä varoituslipukkein rn 912 (4) ja (5) mukaisesti.
- (4) Kuljettaessa aineluettelon kohdan 20 aineita erityisvaunuissa ja aineluettelon kohdan 21 aineita erityisvarustetuissa vaunuissa on vaunun kummallekin sivulle kiinnitettävä myös lisäyksen IX reunanumeron 1910 mukainen varoitusmerkintä.

E. Yhteenkuormauskiellot**919**

920 Kolleja, jotka on varustettu lipukkeella no. 9, ei saa kuormata samaan vaunuun yhdessä kollien kanssa, jotka on varustettu lipukkeella no. 1, 1.4, 1.5, 1.6 tai 01. Tämä määräys ei koske kolleja, jotka on varustettu lipukkeella no. 1.4 ja kuuluvat yhteensopivuusryhmään S.

921 Lähetyksistä, joita ei saa kuormata samaan vaunuun, on kirjoitettava eri rahtikirja.

F. Tyhjät pakkaukset

- 922** (1) Jos aineluettelon kohdan 71 tyhjät puhdistamattomat pakkaukset ovat säkkejä, ne on sijoitettava laatikoihin tai vesitiiviisiin säkkeihin aineen vuotamisen estämiseksi.
- (2) Muut aineluettelon kohdan 71 tyhjät puhdistamattomat pakkaukset mukaanlukien suurpakkaukset, tyhjät säiliövaunut ja tyhjät säiliökontit on suljettava samalla tavoin ja yhtä tiiviisti kuin täytettyinä ollessaankin.
- (3) Aineluettelon kohdan 71 tyhjät puhdistamattomat pakkaukset mukaanlukien suurpakkaukset, tyhjät säiliövaunut ja tyhjät säiliökontit on varustettava samoilla varoituslipukkeilla kuin täytettyinä ollessaankin.
- (4) Lipukkeella no. 9 varustettujen kohdan 71 puhdistamattomien tyhjien pakkausten, jotka ovat sisältäneet aineluettelon kohtien 1, 2, 3 tai 13 aineita, pitämisestä erillään ravinto- ja nautintoaineista sekä rehuista, ks. rn 11 (3).
- (5) Rahtikirjassa on käytettävä yhtä aineluettelon kohdan 71 mukaista kursivoitua nimeä täydennettynä merkinnällä "9 lk, 71, VAK". Esimerkiksi: "Tyhjä pakkaus, 9 lk, 71, VAK".

Puhdistamattomia tyhjiä säiliövaunuja, tyhjiä säiliökontteja sekä tyhjiä irtokuljetuksissa käytettyjä vaunuja kuljettaessa merkintää on täydennettävä sanoilla "Viimeisin kuorma" sekä viimeksi kuljetetun aineen vaaratunnusnumerolla, YK-numerolla, nimellä, aineluettelon kohdalla ja tarvittaessa myös kirjaimella b) tai c), esimerkiksi "Viimeisin kuorma: 90 2315 polykloorattu bifenyylä, kohta 2 b)".

G. Muut määräykset

- 923** Lipukkeella no. 9 varustettujen kollien, jotka sisältävät aineluettelon kohtien 1, 2, 3 tai 13 aineita, pitämisestä erillään ravinto- ja nautintoaineista sekä rehuista, ks. rn 11 (3).
- 924** (1) Jos luokan 9 aineluettelon kohtien 1, 2, 3, 11 tai 12 aineita on päässyt varisemaan tai leviämään vaunuun, saa sitä käyttää uudestaan vasta perusteellisen puhdistuksen ja - jos tarpeellista - dekontaminoinnin jälkeen. Kaikkien muiden samassa vaunussa kuljetettujen aineiden ja esineiden mahdollinen saastuminen on tutkittava.
- (2) Jos aineluettelon kohdan 13 aineita on päässyt vuotamaan vaunuun ja ne ovat saastuttaneet vaunun, voi tätä vaunua käyttää vain, jos se on huolellisesti puhdistettu ja tarvittaessa desinfioitu. Kaikkien muiden samassa vaunussa kuljetettujen tavaroiden ja esineiden mahdollinen saastuminen on tarkastettava. Vaunun puiset osat, jotka ovat olleet kosketuksissa kohdan 13 aineiden kanssa, on poistettava ja poltettava.

H. Siirtymäkauden määräykset

- 925** Luokan 9 aineita ja esineitä saa kuljettaa 30 päivään kesäkuuta 1997 saakka ennen tämän päätöksen voimaantuloa voimassaolleiden luokan 9 määräysten mukaan. Tällöin rahtikirjaan on tehtävä merkintä: "*Kuljetus VAK-96 mukaan*".

**926-
1099**